

Sinds het overlijden van Roger Schutz, stichter van Taizé, in augustus 2005 leidt broeder Alois Löser de oecumenische gemeenschap van Taizé. Was de stichter protestant en Zwitsers, zijn opvolger is Duitser en katholiek. Met de Europese ontmoeting eind dit jaar in Brussel in het vooruitzicht, onderhield *Kerk+Leven* zich met hem over een van de grondkenmerken van Taizé, de verzoening.

Erik De Smet

‘Enkele mensen kunnen het verschil maken’

SINDS het ontstaan van Taizé is verzoening een wezenlijk element in de gemeenschap aldaar. De broedergemeenschap overschrijdt alle grenzen. Ze leeft en denkt internationaal én oecumenisch. In het Bourgondische dorp hoor je niet enkel alle talen, je ontmoet er mensen van alle gezindten.

Alois Löser: „Broeder Roger koesterde al heel vroeg het engagement tot verzoening. Het was zijn overtuiging en intuïtie dat de wil tot verzoening slechts geloofwaardig kan zijn, indien ze ook daadwerkelijk in een kleine groep wordt waargemaakt. Waar mensen samenleven, dreigt steeds verdeeldheid. Je moet immers tegelijk de andere als ander aanvaarden, en toch gemeenschap blijven vormen.”

– *Dat ideaal van verzoening werd in de loop der jaren door de broeders van Taizé breder geïnterpreteerd. Waarom?*

Omdat vanaf zowat 1960 jongeren in groten getale kwamen opdagen in Taizé. De broeders gingen zich dan ook toeleggen op het onthaal van deze jonge mensen, die naar de Bourgogne kwamen afgezakt vanuit verschillende landen, culturen, achtergronden. Deze ontmoetingen waren en zijn trouwens nooit gericht op ‘Taizé’. Wij willen met de jongeren een ‘pelgrimage van vertrouwen op aarde’ beleven. Voor ons ging het begrip ‘vertrouwen’ intussen zowat het begrip ‘verzoening’ vervangen.

Hoe dat komt? Het is volgens mij een natuurlijk gevolg van onze ontmoetingen met jonge mensen, eerst hier in Taizé zelf, later ook – overigens telkens rond oudejaar – in een of andere Europese stad. Intussen vinden er soortgelijke ontmoetingen plaats in andere continenten. Zo staat voor november een ontmoeting in Kenia op het programma. En vanzelfsprekend is dat daar niet! Taizé wil doen wat het kan om de christenen te ondersteunen die verzoening nastreven: moed geven om verschillen te overstijgen – tussen bevolkingsgroepen, maar ook tussen rijk en arm.

– *U leeft als Duitser in Frankrijk. Beide staten hebben een lange geschiedenis van spanningen en oorlogen achter de rug. Hoe ervaart u dat?*

Tussen Frankrijk en Duitsland voltrok zich ook een buitengewone geschiedenis van verzoening. Na de Tweede Wereldoorlog begon een handvol mensen, christenen nota bene, beide volkeren nader tot elkaar te brengen. Het waren de politici die deze verzoening uiteindelijk vorm gaven, maar ik durf te zeggen dat ze door christenen grondig was voorbereid. Ik bestempel die verzoening graag als één van de mirakels van de geschiedenis. Of hoe enkele mensen wel degelijk het verschil kunnen maken.

Wij vergeten vaak hoe uitzonderlijk moedig deze stappen toen waren, zo pas na de wereldbrand. Zelf groeide ik op in dat klimaat van verzoening tussen beide naties. Ik ben diep erkentelijk aan hen die de Frans-Duitse relaties in zo’n korte tijd in positieve zin hebben omgebogen. Zij brachten hoop voor Europa. Ook vandaag hebben wij in Europa nood aan dergelijke hoop. Wij mogen er best aan herinnerd worden dat

zo’n onverwachte verzoening echt wel mogelijk is. Frans-Duitse vriendschap? Dat was eertijds inderdaad ondenkbaar!

– *Van meet af sloot de broedergemeenschap van Taizé zich ook aan bij het streven naar eenheid onder de christenen. Waarom?*

Broeder Roger ontdekte het dorp Taizé uitgerend in het oorlogsjaar 1940, toen christenen uit alle landen van Europa de wapens tegen elkaar opnamen. Broeder Roger vestigde zich hier toen met in zijn hart de overtuiging en het voorbeeld van zijn grootmoeder. Zij koesterde al tijdens de Eerste Wereldoorlog de droom van de verzoening onder christenen. Het was haar overtuiging dat dit streven de gist van de wereldvrede kon zijn.

Na de wapenstilstand probeerde broeder Roger te helpen de diepe wonden van de geschiedenis te helen. Vandaar de opvang in

Belgen beleven op kleine schaal wat het grote vraagstuk voor de wereld is: hoe omgaan met verscheidenheid?

Taizé destijds van wezen en verlaten kinderen. Ik meen dat het ook vandaag nog onze opdracht als christenen is dergelijke wonden te helpen helen.

– *Hoe gaat u in Taizé als katholiek om met die wonden?*

Alvast ik leerde hier in Taizé – en dat is een heel persoonlijke ervaring – veel sterker de katholiciteit van de Kerk kennen. De Kerk is niet beperkt tot één confessie die zich wil rechtvaardigen tegenover alle anderen. Ik leerde hier dan ook de universaliteit van de Kerk smaken. De eenheid

van de Kerk is van meet af aan aanwezig onder christenen. Christus schenkt ons tenslotte die eenheid. In Taizé mocht ik de rijkdom van de andere Kerken ontdekken. De gehechtheid van de protestanten aan het Woord Gods bijvoorbeeld. Of de liefde van de orthodoxen voor de liturgie en de kerkvaders.

Net daarom lanceerden we vorig jaar in Genève een oproep tot verzoening onder de Kerken. We spraken toen over de verschillende gaven van de Kerken. En elkaars gaven delen is mogelijk!

– *Tussen de Kerken bestaan echter nog steeds ernstige misverstanden, zijn de breuken nog lang niet geheeld. Hoe die verdeeldheid overstijgen?*

Allereerst moeten we die breuken erkennen. Door die lange geschiedenis van de verdeeldheid werden wij allen gekwetst, hebben we allen elkaar gekwetst. Vanwege de verschillende Kerken is er bekering nodig om te komen tot zichtbare eenheid. Samen met broeder Roger was ik erbij in de Sint-Pieters in Rome toen Johannes-Paulus II vergiffenis vroeg voor de fouten die de katholieke Kerk beging tegenover medechristenen. Een groots moment! Ook vandaag wordt baanbrekend theologisch werk geleverd, waardoor de toenadering tastbaar wordt.

– *Hier in Taizé leven mensen van verschillende christelijke confessies samen. Soms weet je niet van welke gezindte je buur of gesprekspartner wel is.*

Eigenlijk is dat onbelangrijk. Tijdens het gebed hier staan we samen voor God. Door het doopsel zijn wij reeds één. Ik meen dat wij ons gezamenlijke doopsel nog te weinig ernstig nemen. Het is immers een door alle Kerken erkende werkelijkheid. Laten we dus gezamenlijk voor het aanschijn van Christus gaan staan.

– *De Europese Taizéontmoeting heeft dit jaar plaats in België. Een land met twee talen, meerdere culturen en heel wat tegenstellingen. Is dat voor Taizé van betekenis?*

Belgen beleven op kleine schaal wat het grote vraagstuk is voor Europa en de wereld: hoe gaan wij om met verscheidenheid? Tientallen jaren deden jullie, Belgen, dat op een uitstekende wijze, want geweldloos en steevast in overleg. Jullie hebben een voorbeeld te geven. Ontmoetingen zijn nodig, al was het maar om te luisteren naar wat de andere heeft gekwetst. En Brussel is de plaats bij uitstek om dat te doen.

Broeder Alois tijdens een typische Taizégebedsbijeenkomst. © Communauté de Taizé